

"A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be."

(Kodály Zoltán: Mire való a zenei önképzőkör, 1944)

A Nagymarosi Kittenberger Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Zenei Tagozatának múltja, jelene, és jövője

Nagymaroson zenét tanulni 1964 előtt csak keveseknek volt módjuk, hiszen csak egy-egy zeneértő, zongorázni, harmonikázni, esetleg gitározni tudó helyi lakos fogadott tanulókat otthonában. Itt meg kell említeni a francia származású Fournier Alice Lilette-et, aki ezekben az években zongorát tanított. Az állami zeneoktatás elődje Munkaközösségi zeneiskola volt, melyben Madocsányi Ferencné, Ilonka néni és Holtság Károlyné tanított zongorát, Scheller Ella hegedűt. Harmonikát és fúvós hangszert a kis helyi zenekarok (pl. a Jung, vagy a Horák zenekar) tagjai oktattak. A német nemzetiségi eredetű stájer citera hangszeren Patakfalvi Domonkos, a férfikar egyik alapítója és Maurer Jánosné sz. Trieb Anna, a férfikar „zászlóanyja” játszott szépen.

Az állami zeneiskolai oktatás kezdete 1964 szeptembere. Az akkor már nagy hírnévnek örvendő váci zeneiskola igazgatója, Cs. Nagy Tamás, kihelyezett tagozatot indított Nagymaroson húsz tanulóval, zongora, fafúvó, és hegedű tanszakokon. Leginkább Vácról és Budapestről jártak ki a zenetanárok, az elsők között Cs. Nagy Tamásné sz. Farszky Zsuzsa, Simon Mihály, Szabóky Judit, Ábrahám Balázs, Kárpáti Péter, Szentiványi Márta, és a fáradhatatlan Oromszegi Ottóné sz. Maucha Márta, aki 1965-től 1984-ig volt a „biztos pont”, akinek élete volt a nagymarosi zeneoktatás, zenekart szervezett és azt vezényelte, versenyekre, fesztiválokra, különleges szereplésekre hordta növendékeit. Később megalakult a mai Kodály Zoltán Zeneiskola elődje Szobon, így onnan is jártak Marosra tanárok. Rézfúvós hangszereket ekkor kezdett (a háború idején megszűnt zenekar tervét újjáélesztve) tanítani Nagymaros város Pro Urbe díjával kitüntetett Mayer József, és felesége, Mayer Józsefné sz. Bakki Ágnes (Ágica).

1971-ben a váci zeneiskola igazgatója, Cs. Nagy Tamás felvetette, hogy a szobi járás váljon le Vácról, és Nagymaros központtal alakuljon meg, hiszen itt volt a legmagasabb a tanulók létszáma, és a legjobb a színvonal. Sajnos megfelelő támogatás hiányában ez nem sikerült, de Szob átvállalta az önálló zeneiskola beindítását, így Nagymaros 1972. január elsejétől a Szobi Körzeti Állami Zeneiskola – majd Kodály Zoltán Zeneiskola - kihelyezett tagozataként működött tovább 1999-ig. 1972-ben zongora, fafúvó, és hegedű tanszakon folyt oktatás a szolfézs előképző mellett. 1980-ban már 94 növendéket tanított 7 zenetanár. A szobi központú iskola igazgatói voltak: Kárpáti Péter, Kovács Attila, Oromszegi Ottó, Ott Mihály, majd 1983-tól 1999-ig Várda Gyula.

1999-ben kényszerhelyzetbe került a zeneoktatás: vagy helyi keretek között egy önálló iskolában működik tovább, vagy megszűnik. Mivel az általános iskolában már működött képzőművészeti-, valamint a táncoktatás szakköri keretek között, megszületett a művészeti iskola beindításának gondolata, melyet az iskola akkori igazgatója, Végvári Györgyi vezényelt le Kovács Kálmánné (akit mindenki Babszi-nak ismert) művészetoktatási szakértő, szaktanácsadó, valamint Ember Csaba, szaktanácsadó, a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetségének elnökének segítségével.

Így 1999. június 9-től elindult a művészeti iskola, a szobi zeneiskola jogutódjaként zeneművészeti, táncművészeti és képzőművészeti ágakban, és 2007-ben megkapta a „Kiválóra minősített alapfokú művészetoktatási intézmény” címet, a 3/2002. (II. 15.) OM rendelet alapján, az alapfokú művészetoktatási intézmények 2007. évi szakmai minősítő eljárásának eredményeként.

Iskolánkban zeneművészeti ágon átlagosan évente 120 gyerek tanul a következő tanszakokon: fafúvós (furulya, fuvola, klarinét, oboa), rézfúvós (trombita, kürt, tenorkürt), billentyűs (zongora), akkordikus (gitár és ütőhangszerek), valamint a 2017-től újra induló vonós (hegedű) tanszakon a szolfézs előképző mellett.

Növendékeink számos rendezvényen vesznek részt. Novemberben az Ifjú Zenebarátok Napját ünnepeljük koncerttel, melyen a zeneiskola tehetségei szerepelnek. Decemberben a Csillagváró családi estet színesíthetik a zenészek, ezen kívül városi rendezvényeken, ünnepségeken, és kiállítás megnyitókön kapnak lehetőséget tudásuk bemutatására. Évente egyszer minden tanszak megrendezi félévi koncertjét, melyen a tanszak minden tanulója szerepel, valamint év végén szaktanárok előtt vizsgáznak a gyerekek. A továbbképző évfolyamokba való bejutáshoz Művészeti Alapvizsgát tesznek, ami legtöbbször egy külön koncert formájában történő „számadás”, az elvégzett 4-6 évről. Majdnem minden évben valamelyik hangszeres tanár megyei, vagy területi versenyre is visz gyerekeket. 2015-ben az országos döntőbe is bekerült egy fuvolista növendék, de büszkék vagyunk arra is, hogy tanítványaink közül többen a zenei pályát választják, és valamelyik konzervatóriumban tanulnak tovább. Fontosnak tartjuk a Dunakanyar Fúvóegyüttes utánpótlásának biztosítását, több jelenlegi, és volt növendékünk játszik az együttesben, vagy az Ifjúsági Zenekarban. Legnagyobb rendezvényünk az egész régióban népszerű Fialtal Muzsikusok Nagymarosi Találkozója, melyet a Hétszínvirág napok utódjaként 1994 óta minden évben a tavaszi szünet előtt rendezünk. Ezen a fesztiválon nyolc település 60-80 fiatal zenésze mutatkozik be egymásnak.

Intézményünk kiemelt célját a Pedagógiai Programunkban fogalmaztuk meg, ami az egyetemes és európai kultúra és művészet iránti nyitottság kialakítása, annak megismertetése, a népi, nemzeti (valamint nemzetiségi) hagyományok tiszteletére és szeretetére nevelés, illetve kultúránk értékeinek megőrzésére és továbbadására való törekvés. Fontos számunkra, hogy a művészeteket nemcsak ismerő, hanem értő, befogadó, művelő és azt közvetítő felnőtteket neveljünk. Ennek jegyében évtizedekig látogatták tanulóink ifjúsági operabérlettel – szervezeten - az Erkel Színház és az Operaház előadásait, és hallgatott hangversenyt évi 4 alkalommal minden zeneiskolás a Filharmónia szervezésében, Nagymaroson. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy növendékeink megismerjék az együttzenélés örömét, így több tanszakon működik nagyobb létszámú kamarazene-csoport. Hangversenyeinket gyakran színesítette a furulya-, vagy a fuvola-zenekar, jelenleg nagy népszerűségnek örvend a gitárzenekar, valamint az országosan is hírnevet szerzett ütős együttes.

Büszkék vagyunk, hogy a nagymarosi zeneiskolából induló növendékekből többen zenei pályára kerültek. Dr. Döbrössy János – cselló, karvezető, tanszékvezető egyetemi docens ELTE TÓK; Fehérné Szabó Marianna – ének-szolfézs szakos tanár (jelenleg a Szobi Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskola igazgatóhelyettese); Lénárd István – klarinét, (Vám és Pénzügyőrség Központi Zenekara); Lénárd Hajnalka – zongoratanár; Rácz Tamás – rézfúvós tanár; Szigeti-Benedek Gabriella – fuvolatanár, aki 2009 óta a Nagymarosi Kittenberger Kálmán Általános Iskola és AMI zenei tagozatának vezetője; Ujvári Gábor, az Arany Diplomás és Pro Urbe díjas Dunakanyar Fúvóegyüttes jelenlegi karnagya, rézfúvós művésztanár; Zoltainé Szabó Ildikó – ének-zene, és szolfézs tanár (jelenleg a Szobi Kodály Zoltán AMI tanára, és a nagymarosi katolikus templom kántora); Balázs Lajos - hegedű (mestervizsgás hangszerkészítő).

1964-től a következő tanárok tanítottak Nagymaroson:

vonós tanszakon: Simon Mihály, Balogh András, Demény Pál, Farkas Pál, Pallagi Zsuzsa, Takács Károly, Balázs Lajos, Móga Éva, Luis Luque Alvarez; – hegedű;

Bruszniai Margit, Nyíregyházi Ágnes, Ott Mihály – cselló;

fafűvós tanszakon: Oromszegi Ottóné sz. Maucha Márta, Embey-Isztin Zsófia, Királyné Mundi Margit, Kiss Zsuzsanna, Paluch Erika, Szigeti-Benedek Gabriella - fuvola;

Király Tibor – klarinét, Pozsgainé Lados Katalin – furulya, oboa, klarinét; Lachegy Imre – blockflöte; Oromszegi Ottó – furulya; Daróczi-Vicze Alexandra – furulya, klarinét, Horváth Orsolya Gabriella – furulya;

rézfűvós tanszakon: Mayer József, Mayer Józsefné sz. Bakki Ágnes (Ágica), Rác Tamás

zongora tanszakon: Cs.Nagy Tamásné sz. Farszky Zsuzsa, Raffai Teréz, Szentiványi Márta, Falvay Gézőné, Dr. Gyaraki Ferencné, Kováts Péter, Lénárdné Patai Zsuzsanna és Gulyás Kornélia, Sztai Vilmos, Kedves Csanád, Kis Judit – zongora; Illéssy Miklós – zongora, korrepetitor;

ütő tanszakon: Hirlemann Bertalan, ifj. Fazekas László, Müller Dénes, Oláh Norbert;

gitár tanszakon: Mayer Józsefné sz. Bakki Ágnes (Ágica), Kecskés Péter, Raffay Zsófia, László Béla;

szolfézs: Ábrahám Balázs, Szabó Judit, Kárpáti Péter, Csereyné Pribojszki Jolán, Fehérné Szabó Marianna, Gyarakiné Márton Magdolna, Kovács Attila, Sisak Ágnes, Bajor Zsuzsanna, Juhász Orsolya, Miloszerni László, Dobó Edit, Kisné Horváth Anna;

korrepetitor: Vidi Andrea;

Jelenleg iskolánkban tanító hangszeres tanárok: Kis Judit, Kedves Csanád, Illéssy Miklós (zongora), Horváth Orsolya (furulya, oboa) Szigeti-Benedek Gabriella (fuvola, zenei tagozat vezető), Rác Tamás (rézfűvó), László Béla (gitár), Oláh Norbert (ütő), Luis Luque Alvarez (hegedű)

Szolfézs tanáraink: Dobó Edit, Kisné Horváth Anna

A Nagymarosi Kittenberger Kálmán Általános Iskola és AMI a váci tankerülethez tartozik. Kitűnő az együttműködés a környező települések zeneiskolaival, külön kiemelve a Szobi Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskolát, és kihelyezett tagozatait. Iskolánk nagy érdeme a „megtartó erő”. Növendékeink körében kicsi a fluktuáció, sokan végigjárják az egész tanszakot, ami 10 év zenetanulást jelent. Legtöbb növendékünk leteszi a 6. évfolyam végén a Művészeti Alapvizsgát. Célunk ennek a „megtartó erőnek” a folytatása, mindemellett a tehetségek felismerése és útjuk egyengetése, valamint Kodály Zoltán szavaival élve: *" Az iskolában úgy tanítani az éneket és zenét, hogy ne gyötrellem, hanem gyönyörűség legyen a tanulónak, s egész életére beleoltsa a nemesebb zene szomját... Sokszor egyetlen élmény egész életére megnyitja a fiatal lelket a zenének. Ezt az élményt nem lehet a véletlenre bízni: ezt megszerezni az iskola kötelessége."*

Szigeti-Benedek Gabriella

A 2015-ös írás aktualizálása 2024 szeptemberében történt.

Források:

- Dr Erdélyi Sándor, Szabó Katalin: A zenei nevelés múltja és jövője (Váci Nyomda Kft, 1994)
- A Nagymarosi Kittenberger Kálmán Általános Iskola és AMI Pedagógiai Programja
- Kodály Zoltán: Gyermekkarok (Zenei Szemle 1929. 2. sz.)

Köszönet Gyarakiné Márton Magdolnának, iskolánk egykori tanárának, aki sok információval segítette a zeneiskola történetének megírását!

Fafúvós tanszak /1966/
(Középen fent: Oromszegi Ottóné
Maucha Márta)

Vonós tanszak /1966/ (Középen fent: Simon Mihály)

Zongora tanszak /1966/
(Középen fent: Cs.Nagy Tamásné Farszky Zsuzsa)

